Lapsivaikutusten ennakkoarviointi asiassa Anttilan päiväkodin tilakysymys, 18.5.2026

Kokonaiskuva:

Lapsivaikutuksen ennakkoarviointi on tehty sen vuoksi, että Mäntsälän kunnan keskustan alueella on varhaiskasvatuksen paikkojen vajetta yhden päiväkodin verran johtuen Anttilan päiväkodin (7 ryhmää) sisäilmaongelmista. Kunta selvittää eri vaihtoehtoja toiminnan turvaamiseksi. Tässä lapsivaikutusten ennakkoarvioinnissa tarkastellaan kolmea eri vaihtoehtoa:

- Vaihtoehto 1: Toiminta jatkuu nykyisissä Vanamon tiloissa, tehdään välttämättömät korjaukset
- Vaihtoehto 2: Varhaiskasvatuspalvelun tuottaa yksityinen toimija palvelusetelillä uusissa tiloissa
- Vaihtoehto 3: Varhaiskasvatuspalvelun tuottaa Mäntsälän kunta uusissa tiloissa

Välittömät vaikutukset:

Lapsen terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin näkökulmasta nykyiset tilat eivät ole terveelliset ja turvalliset nykyisen päiväkodin sisäilmaongelmien vuoksi. Uusien tilojen rakentaminen mahdollistaisi terveellisemmän ja turvallisemman oppimisympäristön sekä lisäksi rakennusvaiheessa voitaisiin huomioida paremmin tilojen esteettömyys, saavutettavuus ja lasten erilaiset tarpeet. Mikäli lapset siirtyvät uuteen päiväkotiin, sillä on vaikutusta lasten kaveri- ja aikuissuhteisiin. Vaihtoehdossa 2 enemmän kuin vaihtoehdossa 3. Uutta tilaa suunniteltaessa lasten tarpeet ja toiveet voidaan huomioida. Kunnallisen varhaiskasvatuksen osalta kunta osoittaa varhaiskasvatuspaikan lähiperiaatteen mukaisesti, kun taas yksityiseen varhaiskasvatukseen perheet hakeutuvat itse. Uuden päiväkodin rakentaminen mahdollistaisi ajanmukaisten liikuntatilojen suunnittelun verrattuna nykyiseen päiväkotiin. Nykyisen päiväkodin osalta lähiliikuntamahdollisuudet ovat hyvät, uuden yksikön osalta tähän vaikuttaa kiinteistön sijainti. Millään kolmella vaihtoehdoista ei ole vaikutusta terveyspalveluiden saatavuuteen.

Välilliset vaikutukset:

Vaihtoehdoilla 1 ja 3 ei ole vaikutusta perheen talouteen, kun taas vaihtoehdossa 2 vaikutuksia voi olla jonkin verran. Saavutettavuuteen vaikuttaa olennaisesti päiväkodin sijainti. Lapsen koulupolkuun ei ole vaikutusta ensimmäisessä ja kolmannessa vaihtoehdossa, koska varhaiskasvatuspaikka osoitetaan lähipäiväkotiperiaatteen mukaisesti. Kun taas vaihtoehdossa 2 yksityisessä päiväkodissa lapsia voi olla eri puolilta kuntaa sekä lisäksi esiopetuksen järjestäminen riippuu lapsimäärästä, joka arvioidaan vuosittain. Vaihtoehdossa 1 ei ole vaikutusta sosiaalisiin suhteisiin ja yhteisöön, koska kaveri- ja aikuissuhteet pysyvät samoina. Vaihtoehdoissa 2 vaikutuksia sosiaalisiin suhteisiin ja yhteisöön on enemmän, koska siinä vaihtuu henkilöstö.

Johtopäätökset:

Nykyiset Anttilan päiväkodin tilat eivät ole lapsille terveelliset ja turvalliset. Uuden päiväkodin rakentaminen mahdollistaa terveelliset ja turvalliset tilat ja niiden suunnittelussa voidaan huomioida hyvin esteettömyys, saavutettavuus, lasten tarpeen ja liikuntatilat. Mikäli päädytään rakentamaan uusi päiväkoti, niin huomioita tulee kiinnittää pysyviin ja turvallisiin ihmissuhteisiin. Lasten kaverisuhteiden muodostumiseen, kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisyyn liittyvät vaikutukset tulee huomioida, mikäli lapsen varhaiskasvatuspaikka vaihtuu. Vaikutukset perheen talouteen voivat olla vahvimmat vaihtoehdossa 2 riippuen Mäntsälän kunnan palveluseteliin liittyvästä päätöksestä.
Muutos- ja kehittämisehdotukset Vaihtoehdon 1:n osalta tulee huomioida korjaustoimenpiteiden ajoittuminen niin, että toiminta häiriinny kohtuuttomasti ja tarvittaessa tulee varautua väliaikaisten tilojen käyttöön korjausten ajaksi. Vaihtoehdon 2:n osalta tulee yksityisen palvelutuottajan kanssa käydä neuvottelu ja vuoropuhelu toiminnan pitkäjänteisyydestä ja jatkuvuudesta sekä halutuista toimintakäytännöistä. Kunnan vaikutusmahdollisuudet toimintaympäristöön ovat vähäisemmät kuin kahdessa muussa vaihtoehdossa. Vaihtoehto toteutuu, mikäli palvelusetelijärjestelmä on käytössä. Vaihtoehdon 3:n osalta lasten ja henkilökunnan osallisuusmahdollisuudet toimintaympäristön kehittämiseen ovat suurimmat.

Lapsivaikutusten ennakkoarviointi Vaihtoehto 1: Toiminta jatkuu Vanamon tiloissa, tehdään välttämättömät korjaukset Vaihtoehto 2: Varhaiskasvatuspalvelun tuottaa yksityinen toimija palvelusetelillä uusissa tiloissa Vaihtoehto 3: Varhaiskasvatuspalvelun tuottaa Mäntsälän kunta uusissa tiloissa
Välittömät vaikutukset

	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2	Vaihtoehto 3
Miten vaihtoehto vaikuttaa lasten hyvinvointiin ja arkeen? (Lapsen hyvinvointi ja arki; LOS 26 art., 27 art., 31 art.)	- tilat eivät ole terveelliset ja turvalliset sisäilmaongelmien vuoksi - tuttu päiväkotipaikka säilyy, ei siirtymistä uuteen päiväkotiin - ei vaikutusta lapsen leikkiympäristöön - tilat ei ole alun perin suunniteltu päiväkotikäyttöön	- turvalliset ja terveelliset tilat - tilat suunnitellaan päiväkotikäyttöön - suunnittelussa pystytään huomioimaan tilojen osalta esteettömyys ja saavutettavuus - leikkiympäristöjen pedagoginen etukäteissuunnittelu - varhaiskasvatuspaikan vaihtuminen toiseen päiväkotiin - suunnittelulla pystytään vastaamaan myös lapsen tuen tarpeeseen	- turvalliset ja terveelliset tilat - tilat suunnitellaan päiväkotikäyttöön - suunnittelussa pystytään huomioimaan tilojen osalta esteettömyys ja saavutettavuus - leikkiympäristöjen pedagoginen etukäteissuunnittelu - varhaiskasvatuspaikan vaihtuminen toiseen päiväkotiin - suunnittelulla pystytään vastaamaan myös lapsen tuen tarpeeseen
Miten vaihtoehto vaikuttaa lasten osallisuuteen, osallistumiseen ja tasa-arvoon (Lapsen näkemykset; LOS 12 art., 13 art., 42 art.)	- osallisuus ja tasa-arvo mahdollistuu tutussa päiväkotiympäristössä - kunta osoittaa varhaiskasvatuspaikan lähipäiväkotiperiaatteen mukaisesti	- lasten toiveita ja tarpeita pystytään huomioimaan uuden päiväkodin suunnittelussa - perheet hakeutuvat yksityiseen päiväkotiin	- lasten toiveita ja tarpeita pystytään huomioimaan uuden päiväkodin suunnittelussa - kunta osoittaa varhaiskasvatuspaikan lähipäiväkotiperiaatteen mukaisesti
Miten vaihtoehto vaikuttaa lasten liikkumiseen ja terveyteen? (Terveys; LOS 24 art.)	- päiväkodin sisäilmaongelmat ovat haitallisia lasten terveydelle - kahdessa kerroksessa oleva päiväkotirakennus, jonka alkuperäinen käyttötarkoitus ei ole päiväkoti - päätös lisää sairastumis- ja onnettomuusriskejä	- uudet terveelliset tilat - voidaan huomioida esteetön liikkuminen ja rakentaa esim. liuskoja sekä huomioida kuulo-olosuhteet - suunnittelussa voidaan paremmin huomioida tapaturmariskien välttäminen	- uudet terveelliset tilat - voidaan huomioida esteetön liikkuminen ja rakentaa esim. liuskoja sekä huomioida kuulo-olosuhteet - suunnittelussa voidaan paremmin huomioida tapaturmariskien välttäminen

	- ei vaikutusta terveydenhoidon saatavuuteen - lähiympäristön monipuolisten liikuntamahdollisuuksien hyödyntäminen - ei toimivaa liikuntasalia	- ei vaikutusta terveydenhoidon saatavuuteen - lähiympäristön liikuntamahdollisuuksien hyödyntäminen riippuu rakennuspaikasta - suunnittelussa pystytään huomioimaan päiväkodin liikuntatilat	- ei vaikutusta terveydenhoidon saatavuuteen - lähiympäristön liikuntamahdollisuuksien hyödyntäminen riippuu rakennuspaikasta - suunnittelussa pystytään huomioimaan päiväkodin liikuntatilat
Miten vaihtoehto vaikuttaa turvallisuuteen? (Huolenpito, suojaaminen ja turvallisuus; LOS 6 art., 16 art., 19 art., 33 art, 34 art., 36 art., 37 art.)	- fyysinen ympäristö ei ole turvallinen sisäilmaongelmien ja ergonomian vuoksi - kaverisuhteet ja tuttu päiväkotiympäristö säilyy samana - ei vaikutusta lapsen yksityisyyden suojaan - ei vaikutusta kiusaamisen ehkäisyyn	- fyysinen ympäristö turvallinen uudessa päiväkodissa - psyykkiseen ja sosiaaliseen turvallisuuteen kiinnitettävä huomioita päiväkodin vaihtuessa - ei vaikutusta lapsen yksityisyyden suojaan - kiusaamisen ehkäisyyn kiinnitettävä huomioita, koska pysyvät kaveri ja aikuissuhteet saattavat osittain vaihtua	- fyysinen ympäristö turvallinen uudessa päiväkodissa - psyykkiseen ja sosiaaliseen turvallisuuteen kiinnitettävä huomioita päiväkodin vaihtuessa - ei vaikutusta lapsen yksityisyyden suojaan - kiusaamisen ehkäisyyn kiinnitettävä huomioita, koska pysyvät kaveri ja aikuissuhteet saattavat osittain vaihtua
Välilliset vaikutukset			
Miten vaihtoehto vaikuttaa perheen talouteen ja palveluihin?	- palvelu pysyy samana - ei vaikutusta palveluiden saavutettavuuteen - ei vaikutusta lasten yhdenvertaiseen oikeuteen saada varhaiskasvatusta	- mikäli toiminta tuotetaan palvelusetelillä, niin vaikutuksia talouteen voi olla jonkin verran - Mäntsälän kunnan päätöstä palvelustelillä tuotetusta varhaiskasvatuksesta ei ole vielä olemassa	- kunnallisella palvelulla ei ole vaikutusta perheen talouteen - saavutettavuuteen vaikuttaa mihin päiväkotirakennus rakennetaan esim. matka - parempi saavutettavuus oppimisympäristön ja

Miten vaihtoehto vaikuttaa varhaiskasvatuksen saavutettavuuteen? (Koulutus ja varhaiskasvatus; LOS 28 art., 29 art.)	- ei vaikutusta saada pedagogista tai erityistä tukea - ei vaikutusta lapsen koulupolkuun	- saavutettavuuteen vaikuttaa mihin päiväkotirakennus rakennetaan esim. matka - parempi saavutettavuus oppimisympäristön ja materiaalin esteettömyyden osalta - tilat pystytään suunnittelemaan oppimista edistäviksi - palveluseteliin ei ole subjektiivista oikeutta, voi vaikuttaa lapsen tuen järjestämiseen, joilla vahva tuen tarve - voi olla vaikutusta koulupolkuun, koska lapset voivat olla eri puolilla Mäntsälää - esiopetuksen järjestäminen riippuu lapsimäärästä	materiaalin esteettömyyden osalta - tilat pystytään suunnittelemaan oppimista edistäviksi - lasten tuen tarpeen voidaan huomioida pedagogisesti ja rakenteellisesti jo suunnitteluvaiheessa - ei vaikutusta lapsen koulupolkuun, koska lapset sijoittuvat lähipäiväkotiperiaatteen mukaisesti
Miten vaihtoehto vaikuttaa sosiaalisiin suhteisiin ja yhteisöön? (Perhesuhteiden ja muiden ihmissuhteiden vaaliminen; LOS 9 art., 10 art., 16 art. Huolenpito, suojaaminen ja turvallisuus; LOS 6 art., 19 art)	- ei vaikutusta lapsen läheisiin ja jatkuviin ihmissuhteisiin, pysyvät ennallaan - ei vaikutusta lapsen syrjäytymiseen - ei vaikutusta lasten vertaissuhteisiin	- henkilöstön vaihtuminen vaikuttaa lapsen läheisiin ja pysyviin ihmissuhteisiin - kiinnitettävä huomiota syrjäytymiseen, koska kaveri ja aikuissuhteet saattavat vaihtua - kaverisuhteet saattavat vaihtua	- henkilöstön vaihdokset vähäisempiä, tuttua henkilöstöä siirtyy todennäköisesti uuteen kunnalliseen päiväkotiin - kiinnitettävä huomiota syrjäytymiseen, koska kaveri ja aikuissuhteet saattavat jonkin verran vaihtua - kaverisuhteet saattavat vaihtua jonkin verran